

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE
Fylkets hus Postboks 2560
7735 STEINKJER

Deres ref:

Vår ref: (må oppgis ved svar)
2018/1667-8/121/JOHLIE Dok: 12583/2021

Dato:
15.09.2021

Selbu kommunes høringsuttalelse til regional plan for arealbruk i Trøndelag - Vedr. 201845692-120

Trøndelag fylkeskommune har sendt regional plan for arealbruk (RPA) 2021-2030 på høring. Selbu kommune setter pris på å få medvirke i prosessen, og har skrevet en generell uttalelse om hva Selbu mener om RPA som plan, og hva som er de viktigste punktene som må hensyntas videre i planprosessen. Forhåpentligvis er disse momentene også gjeldende og viktige for andre lignende kommuner i fylket.

Uttalelsen er sammensatt av synspunkter fra administrativt og politisk hold, og behandlet i Det faste utvalg for plansaker før den er oversendt fylkeskommunen. Vi har fått bekreftet utsatt høringsfrist til 16. september 2021.

Generelt om RPA som plandokument

Arealpolitikk og -planlegging er et av de viktigste og mest sentrale områder innenfor den kommunale forvaltningen. Det at en kommune kan legge planer og selv vurdere bruk av arealer innenfor sine grenser er en av bærebjelkene i den kommunale selvråderetten, og et av få områder der en faktisk har et handlingsrom, både på administrativt og politisk plan.

Like fullt er det også et område der statlige instanser, gjennom blant annet Statsforvalterens innsigelsesrett og departementets vetorett, har muligheten til å uttale seg dersom kommunene skulle forvalte sine arealressurser på en måte som i større eller mindre grad går på tvers av nasjonale behov og interesser.

Å utarbeide et plandokument som RPA, som skal gjelde for all arealplanlegging i hele fylket, virker unødvendig. Dokumentet vil være enda et dokument å ta høyde for i kommunal planlegging. Slik arbeidsdokumentet er skrevet ser RPA ut til å være mer konkretisert og førende enn det lover og statlige retningslinjer er.

Postadresse
Gjelbakken 15, 7580 SELBU
E-post
postmottak@selbu.kommune.no

Besøksadresse

www.selbu.kommune.no

Telefon
73816700
Telefaks

Bank
4213.16.02485
Org.nr

Trøndelag er et langstrakt og sammensatt fylke med en rekke ulike kvaliteter, muligheter og utfordringer. At kommunene kan utnytte og styre sine arealressurser på god måte innebærer avgjørelser basert på lokal kunnskap og kompetanse. Dette er noe en regional plan på ingen måte kan ivareta. Vi ser heller ikke at vi har behov for en regional plan for å understøtte og forbedre vår egen arealpolitikk.

Dersom fylkeskommunen likevel velger å gå videre og fullføre prosessen med ny RPA, ber vi om at følgende blir vektlagt i videre arbeid med planen ...

Kategorisering av ulike steder i RPA

Ifølge RPA skal det legges til rette for og oppfordre til en stedstilpasset og differensiert arealpolitikk i fylket. Det er viktig at arealsaker behandles ut fra hvor de geografisk ligger – det er stor forskjell på by og distrikt. Selbu kommune er midlertidig bekymret for at RPA Trøndelag ikke klarer å tydeliggjøre dette skillet: Hva/hvilke steder regnes som et tettsted, et sentrum, «småby», lokalsentre, grendesentre osv? Det ser ut til at det er ulike begrep som er brukt i dokumentet. Dersom dette ikke defineres og konkretiseres kan det føre til uenighet om hva som skal vektlegges hvor, og dermed føre til ulemper for kommunene i arealplanleggingen. Dersom RPA kan legges til grunn for argumenter i bla. høringssaker bør det være klart for både kommunene og sektormyndighetene hvilke typer steder som faller innenfor de ulike begrepene/kategoriene. Under punkt 4.1.2 står det i avsnitt om Bydels- og grendesentre at det er kommunenes ansvar å definere bydels- og grendesentra. Dette er viktig er et viktig ledd i denne sammenhengen.

Realistiske mål og retningslinjer for hele Trøndelag

Ifølge høringsdokumentet forventes det at kommunene skal legge mål og retningslinjer fra RPA til grunn for sine kommunale planer og i sin enkeltsaksbehandling. I tillegg skal målene og retningslinjene i RPA kunne legges til grunn i fylkeskommunens og andre statlige etaters behandling av saker på høring. På bakgrunn av dette er det viktig at punktene er realistiske og gjennomførbare – og videre føre til god arealplanlegging. Retningslinjene er ikke bestemmelser med juridisk bindende virkning, men kan likevel danne grunnlag for innsigelse. Noen av målene og retningslinjene ser ut til å legge nokså strenge føringer for kommunenes arealutvikling, og vil derigjennom ramme kommunenes handlingsrom i arealplanleggingen.

Forventninger til statlige organer og fylkeskommunen i arealplanleggingen

Det anses som viktig at fylkeskommunens og statlige organers roller i arealplanlegging tydeliggjøres og omtales i RPA. Disse myndighetene har en viktig rolle og stor makt i arealsaker, som kommer tydelig fram i høringsuttalelser. For kommunene er fylkeskommunens og de statlige myndighetenes rolle som veileder vel så viktig! Planen bør tydeliggjøre viktigheten av at myndighetene er tydelig så tidlig som mulig i arealsaker som sendes på høring, slik at prosessen går så smidig som mulig. Det vil være et positivt bidrag til planen dersom den omtaler hva kommunene kan forvente av de statlige organene og fylkeskommunen.

Spredd bosetting i distriktet

Mange som ønsker å bosette seg i Selbu ønsker å bo utenfor sentrum, og ikke nødvendigvis i et boligfelt. Vi er sterkt kritiske til de tunge føringene planen legger for at all fremtidig vekst bør styres til regionsenter og lokalsenter. Dette er ikke forenelig med Selbus kommunale planverk der vi har lagt vekt på vekst langs hovedaksen fv. 705. Samtidig ønsker vi sterkt å påvirke til økt bosetting i grendene gjennom spredd boligbygging.

Det er viktig at RPA åpner for at de som ikke ønsker å bosette seg i sentrumsområder eller boligfelt har mulighet til dette. I distriktet er det mange som ønsker å bosette seg på eller ved hjemgården og i grender de har en tilknytning til. Som distriktskommune vil Selbu påpeke at dette er et viktig moment for våre innbyggere når de ønsker å bosette seg i hjemkommunen. Dette dreier seg om innbyggernes historie, slekt, livsgrunnlag og tilhørighet – som er viktige aspekter i menneskers liv og for deres valg for hvor de ønsker å bo og leve. For Selbu som landbrukskommune er dette også viktig med tanke på å opprettholde landbruksvirksomheten i kommunen.

Det å kunne tilby attraktive bosted med større tomteareal er et godt grep for å skape bolyst og utvikling i distriktene, og en boform vi ser at stadig flere unge etterspør. Vi ser også at det er et viktig moment for de som ønsker å flytte til Selbu (som ikke er i gruppen av de som «flytter tilbake») at de har muligheten til å bosette seg utenfor sentrumsområder og utenfor byggefelt. Dersom målet er å legge til rette for et levende Trøndelag over hele fylket, må det også tas høyde for de som ikke følger de store flyttestrømmene. I tillegg til videreutvikling av kommunesenteret, ønsker Selbu å ha levende grender i hele kommunen, uten at befolkningsvekst og bosetting nødvendigvis må skje i boligfelt.

Det bør heller ikke ligge føringer i planverket om nærhet til skole og gang- og sykkelveger når det skal etableres boliger og boligområder som ikke ligger direkte sentrumsnært. Dette er kun symbolpolitikk som blir umulig å gjennomføre i praksis. Miljømessig er det heller ikke fornuftig å kanalisere all vekst til tettstedene, da dette gir økt press på dyrkajord, mer pendling og en mer omfattende infrastruktur på blant annet vei i områder som allerede er presset.

Næringsutvikling i distriktet

Selbu er en av kommunene i Værnesregionen, og har pendlere til og fra Værnesregionen, Trondheim og andre kommuner. Det er viktig at ny RPA ikke hindrer at Selbu, og distriktene for øvrig, kan legge til rette for nye nærings- og industriinteresser som vil etablere seg her. For oss er det viktig å kunne tilrettelegge for aktører som vil føre til vekst i kommunen. Selv om Selbu ikke ligger i aksene mellom Orkanger/Melhus – Steinkjer er det relativt kort veg til Stjørdal, med flyplass, jernbane og havn. Næringsutvikling skal skje på en bærekraftig måte, likevel må det være muligheter for å tilrettelegge for større næringsareal uten at det er mulighet for å gjennomføre transport av varer på jernbane eller via havn.

Postadresse
Gjelbakken 15, 7580 SELBU
E-post
postmottak@selbu.kommune.no

Besøksadresse

www.selbu.kommune.no

Telefon
73816700
Telefaks

Bank
4213.16.02485
Org.nr

Utvikling av næringsareal må i større grad sees i sammenheng med tilgangen på både råstoff og energi. Ny industri er nesten utelukkende energikrevende, noe det må tas hensyn til når areal til næring skal avsettes, og råstoffet bør også bearbeides og utvikles der det produseres. Dette er momenter som bør kunne vektlegges i arealplanleggingen.

Avslutningsvis gjentar Selbu kommune at vi ikke ser behovet for enda en plan som båndlegger kommunens handlingsrom, og som vil være nok et overstyrende dokument å forholde seg til i arealplanleggingen. Dette må og skal være den enkelte kommunes arena, med fylkeskommunen og statlige organer som høringsinstanser. I tillegg er planen på flere punkter selvmotsigende, den er gir føringer som vil gi store utfordringer for det kommunale selvstyret og spesielt muligheten til å utvikle områder som ikke ligger sentrumsnært.

Med hilsen

Selbu kommune

Kontaktperson:
Johanna Marie Lien
Areal- og kommuneplanlegger

Dette brevet er godkjent elektronisk i Selbu kommune og har derfor ingen signatur.

Postadresse
Gjelbakken 15, 7580 SELBU
E-post
postmottak@selbu.kommune.no

Besøksadresse

www.selbu.kommune.no

Telefon
73816700
Telefaks

Bank
4213.16.02485
Org.nr